

Raad voor Cultuur: te weinig plekken en budget voor festivals in BIS 6 redenen waarom extra ruimte voor festivals NU nodig is, niet over vier jaar

“De raad is onder de indruk van de grote diversiteit aan festivals waarvoor een aanvraag is ingediend. Hij is content over de kwaliteit van de aanvragen en de mate van professionaliteit. Het valt hem op dat alle belangrijke disciplines en genres in de aanvragende festivals vertegenwoordigd zijn. De raad vond het een zware opgave om met het kleine aantal beschikbare plekken een BIS voor podiumkunstenfestivals samen te stellen waarin alle disciplines en (sub)genres voldoende vertegenwoordigd zijn. Het landschap van BIS-waardige podiumkunstenfestivals is groter en veelzijdiger dan gehonoreerd kon worden, en de keuze van acht festivals doet niet volledig recht aan die pluriformiteit en kwaliteit. De raad adviseert (in lijn met het besteladvies ‘Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur’) dat in de volgende BIS-periode genoeg plekken én genoeg budget is om het aantal BIS-festivals uit te breiden, en dat er dan ook de mogelijkheid is om nog meer genres te honoreren (zoals de popmuziek en de urban arts).”

“In een brief van 27 mei 2020 aan de Tweede Kamer schrijft de minister echter dat zij de maximering van het aantal podiumkunstenfestivals in de BIS schrapt. Dit doet zij in het licht van de uitzonderlijk slechte situatie voor festivals als gevolg van de noodzakelijke coronamaatregelen. Bovendien geeft zij aan dat het niet wenselijk is om podiumkunstenfestivals uit de basisinfrastructuur te laten vallen. De raad juicht de uitbreiding van het aantal plekken toe, al maakt het onveranderde beschikbare budget voor de podiumkunstenfestivals slechts een zeer beperkte uitbreiding mogelijk, waardoor de hoeveelheid BIS-festivals nog steeds geen recht kan doen aan de kwaliteit en pluriformiteit van het Nederlandse festivallandschap.”

– uit de inleiding podiumkunstenfestivals uit het advies van de Raad voor Cultuur voor 2021-2024

De Raad voor Cultuur adviseert meer plekken en meer budget, wij zeggen NU

Vandaag maakte de Raad voor Cultuur zijn adviezen bekend voor de Basisinfrastructuur 2021-2024. Dat de podiumkunstenfestivals het heel zwaar zouden krijgen, was al bekend in februari toen bleek dat het er voor 13.079.204 euro aan aanvragen was ingediend terwijl het budget 5.792.000 euro bedroeg. De regeling voor podiumkunstenfestivals behoort tot de meest overvraagde.

Wij hadden verwacht in deze tekst te moeten toelichten waarom het belangrijk is om juist nú toch nog extra meerjarige middelen toe te kennen aan de Nederlandse podiumkunstenfestivals binnen de BIS. De Raad voor Cultuur doet dat echter al voor ons in de bovenstaande passages. Ook adviseert de Raad de minister om in de volgende BIS-periode echt meer ruimte te maken (in aantallen en financiën) om de vele, veelzijdige festivals eer aan te doen. Wij zeggen – nee roepen! – echter in deze helse Corona-tijden voor festivals om dat NU te doen.

6 redenen voor het NU verhogen van budget voor podiumkunstenfestivals

1. De Raad voor Cultuur geeft duidelijk aan dat er te weinig plekken en te weinig ruimte is voor de grote omvang en veelzijdigheid van BIS-waardige podiumkunstenfestivals. Van de 23 positief gehonoreerde festivals kregen slechts 8 een plek. Nergens waren de adviezen zo positief en de toekenningen zo klein in aantal.
2. Genres als popmuziek en urban arts – erg gewenste (en geadviseerde) toevoegingen door Minister van Engelshoven, Tweede Kamer en Raad voor Cultuur – krijgen toch geen plek binnen de festivals in de BIS.
3. Daarbij verliezen drie van de reeds bestaande BIS-festivals – vanwege herverdeling van middelen door schaarste – een deel van het budget dat zij voorgaande jaren hadden. Oerol, Festival Oude Muziek en Holland

Festival moeten het in reeds zware tijden doen met minder geld, terwijl zij meer nodig hadden.

4. Daarbij krijgen ook de nieuwe honoreerde festivals niet de bedragen die zij hebben aangevraagd en die zeer te beargumenteren wel NODIG zijn om hun nieuwe BIS-functie uit te oefenen. In geen enkele andere categorie binnen de BIS pakt dit zo slecht uit voor nieuwkomers.

5. De coronacrisis heeft het belang van de festivals in Nederland eigenlijk enorm benadrukt. In alle brieven en gesprekken over de ramp die over het culturele veld heen kwam, werd het wegvallen van al die festivals overal in het land toch als een van de pijnlijkste ontwikkelingen ervaren (zie ook het besluit van de minister om vanwege corona de bestaande festivals in de BIS te houden). Zelfs de koning stak de festivals een hart onder de riem in een ZOOM-meeting. De Coronacrisis raakt ook al deze 23 festivals kei- en keihard. Het is niet voor niets dat een aanzienlijk deel van de steungelden beschikbaar gesteld door het kabinet ook bij de festivals terechtkomen. Wij denken dan: als de festivals NU in crisis zo essentieel blijken voor het Nederlandse cultuurveld: besteed dan niet alleen geld aan de redding van deze festivals, maar ook in de voortgang en de ontwikkeling.

6. Ook het Fonds Podiumkunsten heeft een meerjarige festivalregeling – de subsidiebesluiten hiervoor vallen in augustus. Pas dan is het hele landschap van landelijk meerjarig ondersteunde festivals bekend. Het is echter een foute aanname te denken dat deze regeling al deze festivals gaat opvangen, want ook in deze regeling is het tekort aan financiële ruimte meer dan 6 miljoen voor 91 aanvragers (zo'n 100 procent van het daar beschikbare budget).

Gebrek aan ruimte voor nieuwe vormen

Uiteraard signaleren De Verenigde Podiumkunstenfestivals het tekort aan ruimte voor festivals binnen de landelijke infrastructuur al veel langer. De huidige situatie weerspiegelt al lang niet meer het werkelijke cruciale belang van de festivals en daar aan verwante 'nieuwe vormen van produceren en presenteren' binnen het culturele leven in Nederland.

Wat je ook in dit advies van de Raad voor Cultuur vooral terugziet is dat nieuwe hedendaagse vormen – het geluid van nu - het lastig hebben om een stevige positie binnen een behoorlijk vastzittende BIS te verankeren. Kijk naar de decennialange queeste van de popmuziek voor een beetje landelijke ruimte (slechts mondjesmaat gelukt) of kijk naar de enorme overvraging in de categorie 'ontwikkelinstellingen' – een categorie voor instellingen die niet in een hokje zijn te plaatsen en daar blijken er heel veel van te zijn. Beide voorbeelden laten zien dat men zich op rijksniveau nog te weinig raad weet met hedendaagse dynamische, netwerkgestuurde, flexibele manieren van werken en organiseren. Zoals bij de podiumkunstenfestivals al jaren het geval is.

Adviezen lezen

Via onderstaande link zijn alle uitgebreide festivaladviezen te lezen. Alle 23 positief beoordeelde. Wij raden iedereen aan deze individuele adviezen te lezen en om daarmee zelf te zien wat wij nu allemaal aan krachtige en veelzijdige organisaties overal in het land gaan missen in de BIS: <https://www.raadvoorcultuur.nl/bis-2021-2024/documenten/adviezen/2020/06/04/festivals>

Namens meer dan 50 podiumkunstenfestivals overal in Nederland,

Mark Hospers – coördinator De Verenigde Podiumkunstenfestivals

podiumkunstenfestivals@gmail.com
<https://podiumkunstenfestivals.com/>